

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин і права

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

«06» вересня 2024 року

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Господарське процесуальне право України

Освітньо-професійна програма Право

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(и)	Присяжнюк Михайло Петрович
Профайл викладача	https://pravo.khmnu.edu.ua/profesorско-vykladatskyj-sklad/
E-mail викладача(ів)	prysyazhnyukmp@ukr.net
Контактний телефон	заповнюється за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=6075
Консультації	Очні: згідно розкладу; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
О	Д	3	6	5	150	68	34			34	82				+

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Господарське процесуальне право України» є дисципліною професійної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» за освітньо-професійною програмою «Право». Вивчення дисципліни обумовлене необхідністю формування системних знань у сфері правового регулювання господарського процесу. В межах навчальної дисципліни передбачається вивчення усієї сукупності господарсько-процесуальних відносин між суб'єктами господарського судочинства, що виникають при зверненні до господарського суду. Навчальна дисципліна поєднує теоретичні основи, законодавче регулювання та практичні проблеми господарського процесуального права України. При викладанні використовуються лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (розв'язання ситуаційних вправ, дискусії), самостійна робота (індивідуальні завдання). При викладанні застосовуються лекції із застосуванням методів проблемного навчання; семінарські заняття, включаючи розв'язання ситуаційних задач, а також самостійна робота. Самостійна робота студентів є важливим елементом навчального процесу. Вона полягає в опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування, контрольної роботи, у виконанні індивідуальних завдань.

Пререквізити: логіка, кримінальне право України, господарське право України; **кореквізити:** міжнародне публічне право.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування особистості фахівця з достатніми практичними навичками у сфері правового регулювання господарських процесуальних відносин, змісту господарського процесу, правового становища учасників господарських процесуальних відносин.

Завдання дисципліни. Формування здатності застосовувати знання з правового регулювання господарських процесуальних відносин у практичних ситуаціях; здатності працювати в команді, виявляти у практичній діяльності проблеми і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності; знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; здатності аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції; здатності до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування; здатності до логічного, критичного і системного аналізу процесуальних документів, розуміння їх правового характеру і значення; здатності застосовувати на практиці методику проведення переговорів, а також третейських та інших засобів вирішення спорів.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **оцінювати** недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему, формуючи систему захисту права та інтересів суб'єктів бізнесу; **уміти** доносити до респондента матеріал з господарсько-правової проблематики доступно і зрозуміло; **застосовувати** набуті знання у різних правових ситуаціях, **виокремлювати** юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; **готувати** проєкти необхідних документів застосування норм господарського процесуального права відповідно до різних правових ситуацій; **надавати** консультації щодо можливих способів захисту прав і інтересів клієнтів бізнес-структур у різних правових ситуаціях; **здійснювати** експертизу юридичної документації, нагляд та контроль за станом виконання, дотримання та реалізації норм права у сфері бізнесу.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема семінарського заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Господарський суд, його завдання та функції	Господарський суд, його завдання та функції	Підготовка до семінарського заняття за темою №1: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №1); - вивчення нормативно-правових актів до теми №1.	5	[1, с.10-13; 2; 3, с.8-21]
2	Поняття, предмет, метод та принципи господарського процесуального права	Поняття, предмет, метод та принципи господарського процесуального права	Підготовка до семінарського заняття за темою №2: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №2); - вивчення нормативно-правових актів до теми №2.	5	[1, с.13-25; 2; 3, с.22-32]
3	Учасники господарського процесу	Учасники господарського процесу	Підготовка до семінарського заняття за темою №3: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №3); - вивчення нормативно-правових актів до теми №3	5	[1, с.59-67; 2; 3, с.73-84]
4	Докази та доказування в господарському процесі	Докази та доказування в господарському процесі	Підготовка до семінарського заняття за темою №4: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №4); - вивчення нормативно-правових актів до теми №4; - підготовка до контрольної роботи за темами №1-3	5	[1, с.89-99; 2; 3, с.85-95]
5	Підвідомчість та підсудність справ господарським судам	Підвідомчість та підсудність справ господарським судам	Підготовка до семінарського заняття за темою №5: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №5); - вивчення нормативно-правових актів до теми №5	5	[1, с.53-58; 2; 3, с.58-72]

6	Позов в господарському процесі. Запобіжні заходи в господарському процесі	Позов в господарському процесі. Запобіжні заходи в господарському процесі	Підготовка до семінарського заняття за темою №6: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція № 6); - вивчення нормативно-правових актів до лекції №6	5	[1, с.107-120; 2; 3, с.97-105]
7	Процесуальні строки. Судові витрати	Процесуальні строки. Судові витрати	Підготовка до семінарського заняття за темою №7: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №7); - вивчення нормативно-правових актів до теми №7	5	[1, с.68-88; 2; 3, с.106-129]
8	Порушення провадження у справі в господарському суді. Підготовка справи до судового розгляду	Порушення провадження у справі в господарському суді. Підготовка справи до судового розгляду	Підготовка до семінарського заняття за темою №8: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція № 8); - вивчення нормативно-правових актів до теми №8; - підготовка до тестового контролю за темами №5-7	5	[1, с.129-132; 2; 3, с.147-156]
9	Порядок судового розгляду господарської справи	Порядок судового розгляду господарської справи.	Підготовка до семінарського заняття за темою №9: - опрацювання лекційного матеріалу (лекції №9); - вивчення нормативно-правових актів до теми №9	5	[1, с.134-136; 2; 3, с.164-178]
10	Судові рішення	Судові рішення	Підготовка до семінарського заняття за темою №10: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №10); - вивчення нормативно-правових актів до теми №10; - підготовка до захисту індивідуального завдання	5	[1, с.138-145; 2; 3, с.187-215]
11	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку діяльності	Перегляд судових рішень в апеляційному порядку діяльності	Підготовка до семінарського заняття за темою №11: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №11); - вивчення нормативно-правових актів до теми №11.	5	[1, с.151-155; 2; 3, с.216-230]
12	Перегляд судових рішень в касаційному порядку	Перегляд судових рішень в касаційному порядку	Підготовка до семінарського заняття за темою №12: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №12); - вивчення нормативно-правових актів до теми №12	5	[1, с.162-166; 2; 3, с.231-241]
13	Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами	Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами	Підготовка до семінарського заняття за темою №13: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №13); - вивчення нормативно-правових актів до теми №13;	5	[1, с.170-180; 2; 3, с.251-258]
14	Основні правила виконання судових рішень господарських судів	Основні правила виконання судових рішень господарських судів	Підготовка до семінарського заняття за темою №14: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №14); - вивчення нормативно-правових актів до теми №14	5	[1, с.186-196; 2; 3, с.259-271]
15	Вирішення господарських спорів третейськими судами	Вирішення господарських спорів третейськими судами	Підготовка до семінарського заняття за темою №15: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція № 15); - вивчення нормативно-правових актів до лекції №15	5	[2; 3, с.272-280]

16	Проведення у справах про банкрутство	Проведення у справах про банкрутство	Підготовка до семінарського заняття за темою №16: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція №16); - вивчення нормативно-правових актів до теми №16	5	[1, с.205-224; 2; 5]
17	Розгляд та вирішення господарських спорів між суб'єктами господарської діяльності України та інших держав	Розгляд та вирішення господарських спорів між суб'єктами господарської діяльності України та інших держав	Підготовка до семінарського заняття за темою №17: - опрацювання лекційного матеріалу (лекція № 17); - вивчення нормативно-правових актів до лекції №17	2	[2; 3, с.281-297]
			Всього за семестр	82	

Примітка. * Лекції і семінарські заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До семінарських занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Важливим компонентом самостійної роботи студента є його індивідуальна робота. Виконуючи індивідуальну роботу, студент повинен дотримуватися політики добросовісності. У випадку плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою. Індивідуальна робота є складовою вивчення змісту навчальної дисципліни та сприяє розвитку творчої активності студентів, прищеплює навички, необхідні для самоосвіти, пошуку шляхів вдосконалення професійної діяльності. Індивідуальна робота передбачає підготовку індивідуального завдання у формі презентації з обраної студентом тематики. Вимоги до виконання індивідуальних завдань відображені в робочій програмі дисципліни.

Набутті знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання і зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється усним опитуванням, письмовим опитуванням (тестування), контрольною роботою; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом розв'язання практичних завдань та веденням дискусій під час усного опитування, виконанням самостійної роботи (виконання та презентація індивідуального завдання), а також виконанням курсової роботи. Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати практичні завдання; своєчасне виконання домашніх завдань з теми. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється мінімальна оцінка „задовільно”.

Захист курсової роботи здійснюється відповідно до встановленого графіка публічно перед комісією у складі двох–трьох викладачів кафедри, у т. ч. керівника роботи. Комісія призначається завідувачем кафедри.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, іспит
Семінарські заняття	Контрольна робота (КР)	0,4Тестовий контроль (ТК)	Індивідуальне завдання (ІЗ)	Підсумковий контрольний захід
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 6)	КР	ТК	ІЗ	
0,3	0,1	0,1	0,1	

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 40. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 – 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент вказав частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох. На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі граfi для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають вірним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Поняття, предмет та метод господарського процесуального права.
2. Класифікації принципів господарського процесуального права.
3. Правовий статус судді господарського суду.
4. Суд як обов'язковий суб'єкт господарських процесуальних правовідносин.
5. Місце господарського процесуального права в системі національного права України.
6. Повноваження міжнародного комерційного арбітражу.
7. Повноваження третейських судів з вирішення господарських справ.
8. Договірна підсудність справ господарським судам.
9. Проблемні питання досудового регулювання господарських спорів.
10. Склад господарського суду: поняття, порядок формування.
11. Процесуальні права й обов'язки співучасників.
12. Підстави та процесуальний порядок залучення (вступу) у процес третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.
13. Відмінність процесуального статусу третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, від процесуального статусу позивачів і співучасників.
14. Відмінність процесуального статусу третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору, від процесуального статусу третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору.
15. Поняття зловживання правами у господарському процесі. Прояви зловживання процесуальними правами.
16. Процесуальне становище експерта, спеціаліста, перекладача.
17. Процесуальне становище помічника судді та секретаря судового засідання.
18. Класифікація доказів.
19. Предмет доказування в господарському процесі.
20. Процесуальне становище судових експертів.
21. Види судових експертиз у господарському процесі.

22. Забезпечення доказів у господарському процесі.
23. Види позову у господарському процесуальному праві.
24. Відзив на позовну заяву: вимоги до оформлення.
25. Заперечення та пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.
26. Порядок роз'єднання позовів.
27. Порядок врегулювання спору за участю судді господарського суду.
28. Поняття заяви з процесуальних питань та вимоги до такої заяви.
29. Наслідки порушення законодавчих вимог до заяв з процесуальних питань.
30. Порядок розгляду заяви про забезпечення позову.
31. Виконання ухвали суду про забезпечення позову.
32. Заміна виду забезпечення позову.
33. Скасування заходів забезпечення позову.
34. Відшкодування збитків, завданих забезпеченням позову.
35. Поняття й порядок застосування зустрічного забезпечення позову.
36. Розподіл судових витрат.
37. Витрати, пов'язані з розглядом господарської справи: поняття, склад, порядок визначення.
38. Витрати на професійну правничу допомогу.
39. Зупинення, поновлення та продовження процесуальних строків.
40. Порядок відшкодування судових витрат.
41. Порядок повернення судових витрат.
42. Підстави та порядок відстрочення, розстрочення, зменшення та збільшення розміру судових витрат.
43. Особливості оплати судових витрат фізичними особами – підприємцями.
44. Особливості оплати судових витрат в іноземній валюті.
45. Порядок фіксування господарського процесу.
46. Процесуальні питання, пов'язані із заміною судді на стадії судового розгляду справи.
47. Вирішення господарських спорів за відсутності відповідача у судовому процесі.
48. Заходи процесуального примусу: поняття, види, підстави й порядок застосування.
49. Порядок проведення судового засідання в режимі відеоконференції.
50. Порядок вручення судового рішення.
51. Особливості викладення рішень господарських судів у судових спорах окремих видів.
52. негайне виконання судового рішення та його види.
53. Окрема ухвала господарського суду.
54. виправлення описок та арифметичних помилок у судових рішеннях.
55. визначення порядку і строку виконання рішення суду, забезпечення його виконання.
56. Особливості спрощеного провадження у господарському процесі.
57. Поняття судового наказу і наказного провадження у господарському процесі.
58. вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.
59. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу.
60. Порядок видачі судового наказу господарського суду.
61. Порядок скасування судового наказу господарського суду.
62. Підстави залишення апеляційної/ касаційної скарги без руху, повернення апеляційної/ касаційної скарги.
63. строки апеляційного провадження в господарському процесі.
64. строки касаційного провадження в господарському процесі.
65. Порядок поновлення пропущеного строку на апеляційне та касаційне оскарження судового рішення.
66. Порядок приєднання до апеляційної/ касаційної скарги.
67. Порядок доповнення, зміни або відкликання апеляційної/ касаційної скарги або відмови від неї.
68. Відзив на апеляційну/ касаційну скаргу.
69. Особливості апеляційного оскарження ухвал суду першої інстанції.
70. Особливості касаційного оскарження ухвал господарських судів.
71. Особливості розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції.
72. Особливості розгляду касаційної скарги на ухвалу господарського суду.
73. Підстави і порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.
74. Порядок вручення судових рішень судів апеляційної та касаційної інстанції.
75. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки.
76. Виконавче провадження як завершальна стадія господарського процесу.
77. Наказ господарського суду і порядок його виконання.
78. Повноваження господарського суду на стадії виконавчого провадження.
79. Відстрочка або розстрочка виконання рішення, зміна способу та порядку виконання рішення, ухвали, постанови.
80. Затвердження мирової угоди у виконавчому провадженні.
81. Порядок оскарження дій чи бездіяльності органів державної виконавчої служби.
82. Зупинення і поворот виконання рішення, постанови господарського суду.
83. виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню.

Рекомендована література

Основна література

1. Господарський процес. Практикум: навчальний посібник / В. І. Горевий, А. М. Куліш, В. Д. Чернадчук. 3-тє видання, виправлене і доповнене. Суми : Сумський державний університет, 2013. 308 с.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р. № 1798-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
3. Світличний О. П. Господарський процес: підручник. К.: НУБіП України, 2016. 337 с.

Додаткова література:

1. Господарський кодекс України від 16. 01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. Ст.144.
2. Кодекс з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2019. № 19. Ст.74.
3. Конституція України: прийнята 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення 01.12.2023 р.).
4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України 5 липня 2012 р. Відомості Верховної Ради України.2013.№ 27. Ст. 282.
5. Про виконавче провадження: Закон України 2 червня 2016 р. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 30. Ст.542.
6. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 15. Ст.128.
7. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422.
8. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 25. Ст. 198.
9. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.
10. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 р. Відомості Верховної Ради України 2011. № 59. Ст. 110.
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України 2 червня 2016 р. Відомості Верховної Ради України. 2016. №31. Ст.545.
12. Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 24 жовтня 2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0010600-11>(дата звернення 01.09.2020 р.).
13. Про деякі питання практики застосування норм Господарського процесуального кодексу України, порушені у доповідних записках про роботу господарських судів у 2005 році та в першому півріччі 2006 року: Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 20 жовтня 2006 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v2351600-06> (дата звернення 01.12.2023 р.).
14. Про деякі питання практики застосування норм Господарського процесуального кодексу України, порушені у доповідних записках про роботу господарських судів у 2006 році: Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 15 березня 2007 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v_123600-07(дата звернення 01.12.2023 р.).